

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

за спеціальністю 035 Філологія

спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

галузі знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Термінознавство
Викладач (-і)	Яців Світлана Остапівна
Контактний телефон викладача	0508100971
E-mail викладача	svitlana.yatsiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90_год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Понеділок 15.00 Четвер 15.00 Zoom https://us05web.zoom.us/j/9237036335?pwd=SzhGMnRQU01VR3RnYllMMUtsR2d0dz09
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є основи прикладного термінознавства та термінологічної діяльності, покликані вирішувати проблеми термінологічного забезпечення перекладацьких проектів, уніфікації термінології та контролю за вживанням термінології в текстах.</p> <p>Курс побудовано відповідно до європейських традицій практично орієнтованого навчання. Теоретичний матеріал унаочнює достатній ілюстративний матеріал, орієнтований на формування навичок і вмінь тлумачно-перекладної термінографії.</p> <p>Курс охоплює специфіку фахової термінології, методи дослідження явищ сучасної англійської мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні мовознавчі проблеми. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування англомовної наукової літератури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомити студентів з сучасним станом словникової науки та практикою укладання словників різних типів, формувати у студентів стійких уявлень про зв'язок лексикографії і термінознавства з іншими лінгвістичними дисциплінами .</p> <p>Основними цілями навчальної дисципліни є: пізнати норми, які ставлять до терміна; окреслити сучасні проблеми термінознавства; розкрити поняття терміносистеми; ознайомити студентів з поняттям «мовного планування» в термінології та міжнародними термінологічними організаціями; сприймати та правильно аналізувати науковий текст щодо наявності у ньому термінів; закріпити теоретичні знання на практиці.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 4 Здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах.

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства, перекладу.

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Фахові компетентності:

ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов (и), що вивчаю(є)ться.
англійської мови.

ФК 7 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаю(є)ться, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами, зокрема англійською та другою іноземною.

Результати навчання:

РН3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

РН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

РН16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12

семінарські заняття / практичні / лабораторні		18		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Обов'язкова/ вибіркова
5	035 Філологія	3		В
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Термін як одиниця терміносистеми: визначення та класифікація. Визначення терміна та терміносистеми. Основні ознаки термінів. Класифікація термінів.		1	2	5
Тема 2. Структурно-семантичні особливості термінів. Структура термінів: словотворчі типи. Вмотивованість термінів. Роль перекладу в поповненні термінологічної лексики. Шляхи виникнення термінів. Способи творення термінів. Побудова термінів шляхом використання внутрішніх ресурсів мови . Побудова термінів шляхом використання запозичень. Інші способи побудови нових термінів. Шляхи утворення термінів на прикладі комп'ютерної англійської терміносистеми.		2	4	10

<p>Тема 3. Основні прийоми перекладу термінів. Способи перекладу термінологічних одиниць в науково-технічному тексті. Перекладацькі трансформації: лексичні, лексико-семантичні, граматичні, лексико-граматичні. Передача власних імен та назв при перекладі. Термінологічні одиниці в художньому тексті. Передача власних імен та назв при перекладі. Особливості перекладу окремих груп назв.</p> <p>Тема 4. Мовні паралелі та проблема «несправжніх друзів перекладача». Мовні паралелі: види, форми та причини виникнення. «Несправжні друзі перекладача»: групи, причини виникнення.</p> <p>Тема 5. Термін у художньому тексті. Особливості термінів у текстах літературних творів. Переклад термінів у художньому тексті. Пам'ятка перекладачеві.</p> <p>Тема 6. Термінологічне планування в Україні. Принципи відбору зовнішньої та внутрішньої форми термінів.</p>	2	4	10
<p>Тема 7. Відтворення українських слів та назв латиною. Системи української транслітерації. Передача аббревіатур і скорочень.</p>	1	2	5

	ЗАГ.:	12	18
			60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.</p> <p>Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на лекційному/практичному занятті); підсумковий (перевірка письмового індивідуального завдання; тест у системі дистанційного навчання). Система оцінювання навчальної дисципліни складається з таких компонентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиторна робота (35 % від загальної кількості балів за курс (100%) – активна участь під час лекційних і практичних занять; виконання тестових завдань). 2. Самоосвіта (15% – участь в онлайн курсі, який відповідає тематиці та програмним результатам навчальної дисципліни, що підтверджується сертифікатом). 3. Письмовий залік (50%, з яких: виконання індивідуального завдання – 20%; підсумковий тест – 30% від загальної кількості балів). 		
Вимоги до письмової роботи	<p>Індивідуальне завдання : проаналізувати газетну статтю (на вибір) на наявність термінів. Скласти портфоліо перекладача.</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <p>Вага виконання завдання (обидві частини завдання виконані згідно вимог, подані на перевірку вчасно) – 5% .</p> <p>Розуміння теоретичних основ навчального матеріалу – 5%.</p> <p>Демонстрація практичних умінь: робота зі статтею, що містить терміни , уміння складати портфоліо перекладача 10%.</p> <p>Разом 20%</p> <p>Підсумковий тест. В установленний час, самостійно виконайте тест – 30 питань формату «множинний вибір», щоб перевірити розуміння теоретичних аспектів навчального матеріалу 30%.</p>		
Практичні заняття	<p>Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і помилок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє</p>		

	<p>оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована.</p> <p>Поточне оцінювання (усне/письмове опитування на практичному занятті) та підсумкове (перевірка та обговорення індивідуальних порт фоліо перекладача).</p> <p><u>Розподіл балів за завдання:</u> Аудиторна робота – 30 балів (максимум 5 з урахуванням коефіцієнту 6) Переклад уривку з автентичного тексту з термінами (письмово) – 20 балів. Портфоліо перекладача – 30 балів. Тест – 20 балів.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Усі письмові завдання мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній із поважної причини, він/вона презентує виконані письмові завдання під час консультації викладача.

Академічна доброчесність:

Дотримання **академічної доброчесності** засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням:

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Студент зобов'язаний неухильно дотримуватися норм академічної доброчесності, правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО.

Відвідування занять:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Не допускаються пропуски занять без поважної причини. Якщо студент відсутній із поважної причини, він/вона відпрацьовує пропущені заняття під час консультації викладача.

Студенти, які навчаються за **індивідуальним графіком**, опрацьовують матеріал самостійно відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriado-k-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів **неформальної освіти** в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, Udemy, тощо, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1.Карабан В.І. Природа перекладацьких деформацій // Вісник КНУ: серія Іноземна філологія, 2007. 41. С. 27-31. (Бібліотека ПНУ)

2.Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури [Текст], Ч. 2:Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця: Нова Книга, 2001. 302 с. (Бібліотека ПНУ: Шифр: 81.2Англ-92 Авторський знак: К21 Кількість примірників: 12 В наявності: 12)

3.Карабан В.І., Мейс Д. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Translation from Ukrainian into English: Посібник-довідник. Вінниця: Нова книга, 2003. 608 с. (Бібліотека ПНУ: Шифр: 81.2Англ-923 Авторський знак: К21. Кількість примірників: 6 В наявності: 6)

4.Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову [Текст] .-Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с. (Бібліотека ПНУ: Шифр: 81.2Англ-923 Авторський знак: К21 Кількість примірників: 9 В наявності: 9)

5.Кузнецов С.Ю. Аналіз перекладацьких помилок при перекладі текстів наукового стилю//Вісник КНУ: серія Іноземна філологія, 2005. 39. С. 45-48. (Бібліотека ПНУ)

- 6.Черноватий Л.М. Навчання письмового перекладу: навички та уміння етапу аналізу тексту оригіналу і вправи для їх формування // Філологічні трактати. Суми, Харків: Сумський державний університет, Харківський державний університет, 2012. 1. С. 126 – 131. (*Бібліотека ПНУ*)
- 7.Черноватий Л. М. Система вправ і завдань як категорія методики навчання перекладу//Іноземні мови. К.: Ленвіт, 2018. 2. С. 19 - 26. (*Бібліотека ПНУ*)
- 8.Ketola A. An Illustrated Technical Text in Translation. Trans-kom N 9 (1). Berlin, 2016. P. 79-97. (*Бібліотека ПНУ*) *Електронний ресурс*https://www.researchgate.net/publication/305626501_Translation_Diaries_of_an_Illustrated_Technical_Text_Translation_Students'_Conceptions_of_Word-Image_Interaction
- 9.Byrne J. Scientific and Technical Translation Explained: A Nuts and Bolts Guide for Beginners. Том 15 з серії Translation practices explained, St. Jerome Pub., 2012. 229 p.

Додаткова

- 1.Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с. (*Бібліотека ПНУ*: Шифр: 81.2Англ-923 Авторський знак: К68 Кількість примірників: 33 В наявності: 33)
- 2.Сухенко К.М. Лексичні проблеми перекладу. К.: вид-во Київ. ун-ту, 2000. 124с. (*Бібліотека ПНУ*: Шифр: 81.2Укр-922 Авторський знак: С91 Кількість примірників: 2 В наявності: 2)
- 3.Дьяков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи терміноутворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. – К.: Вид. дім «КМ Academia», 2000 – 218 с.
- 4.Зацний Ю.А. Неологізми англійської мови 80-90 років ХХ ст. – Запоріжжя: РА «Тандем – У», 2007. – 395 с.
- 5.Єнікєєва СМ. Шляхи та способи утворення комп'ютерних термінів // Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія: Всеукр. зб. наук. пр. – Черкаси: ЧПІ, 2001. С. 144-146.
- 6.Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2008 – 512 с.
- 7.Костенко Л.М. Вмотивованість терміна // Нова філологія. - №1 (12). – Запоріжжя: ЗДУ, 2002. – С 380-382с.

Викладач: Яців С.О., доцент кафедри англійської філології